De Lossersche Esch. (2)

door W. F. Anderson.

Keren we terug naar de Markeweg, waar wij voor het eerst met ons onderzoek begonnen. Zoals wij al in ons vorig artikel verhaalden waren reeds vroeger bij huizenbouw aan de Zweermanstraat ammoniten gevonden, en bij de aanleg van de Markeweg werden door mij nu ook 4 stuks kleinere en grotere fragmenten gevonden van dezelfde soort als aan de Zweermanstraat nml. *Crioceras capricornu* ROEM.

1. Vondst Zweermanstraat d.d. 24-10-1953. Collectie Scholten. *Foto I.*
   a. Stuk links boven. Afmetingen: Bovenrand 6 cm
      Onderrand 6 cm
      Overdwars 1-3 cm
      Overlangs 7 cm
      Het stuk heeft sutuurlijnen. Kleur: blauwgrijs met bruine vlekken.
   b. Stuk rechts boven. Afmetingen: Bovenrand 17 cm
      Onderrand 9,5 cm
      Overdwars 4 cm
      Overlangs 7 cm
      Het stuk is bedekt met een korst harde klei waarin serpulagangen. Kleur: blauwgrijs.
   c. Stuk rechts onder. Afmetingen: Bovenrand 7 cm
      Onderrand 7,5 cm
      Overdwars 4 cm
      Overlangs 8 cm
      Kleur: blauwgrijs.
   d. Stuk links onder. Afmetingen: Bovenrand 6 cm
      Onderrand 5 cm
      Overdwars 4 cm
      Overlangs 7 cm
      Kleur: blauwgrijs.
2. Stukken berustende in het Natuurmuseum te Enschede. *Foto II.*
   a. Stuk links boven. Afmetingen: Bovenrand 9,5 cm
      Onderrand 8 cm
      Overdwars 4 cm
      Overlangs 6 cm

      Kleur: roestbruin. Glad met barsten.
   b. Stuk rechts boven. Afmetingen: Bovenrand 17 cm
      Onderrand 7 cm
      Overdwars 3,5 cm
      Overlangs 6 cm
      Kleur zwart met roestbruin. Op de ribben bevinden zich restanten van de schaal.

3. Stukken van de Markeweg. Collectie Anderson. *Foto III.*
   a. Stuk boven. Afmetingen: Bovenrand 14 cm
      Onderrand 8,5 cm
      Overdwars 4 cm
      Overlangs 5,5 cm
      Kleur: grijs, plaatselijk bedekt met roestkleurig huidje.
   b. Stuk links onder. Afmetingen: Bovenrand 3 cm
      Onderrand 3,5 cm
      Overdwars 3 cm
      Overlangs 4,5 cm
      Kleur: grijs.
   c. Stuk midden onder. Afmetingen: Bovenrand 2,5 cm
      Onderrand 4 cm
      Overdwars 2,5 cm
      Overlangs 5 cm
      Kleur: grijs. Het stuk heeft serpulabegroeiing.
   d. Stuk rechts onder. Afmetingen: Bovenrand 2 cm
      Onderrand 1 cm
      Overdwars 2 cm
      Overlangs 3,5 cm
4. Door de heer Bartelink te Losser werd ook een exemplaar gevonden.
   Afmetingen: Bovenrand 7 cm
   Onderrand 4,8 cm
   Overdwars 2 cm
   Overlangs 3,5 cm
5. In het Museum Natura Docet te Denekamp bevindt zich ook nog een exemplaar dat te Losser gevonden is.

Bij de aanleg van de Markeweg werden 9 rioolputten gegraven genummerd 1 t/m 9. In een volgend artikel zal een kaartje worden opgenomen van de situatie daar ter plaatse.

Bij rioolput 9 werd het volgende waargenomen: Onder akkeraarde ter dikte van 35 cm, werd een laag van 135 cm keileem aangetroffen, dan volgt een bruine kleischalie van 20 cm dikte weldra daarna overgaat in donkerblauwe kleischalie. Het wasresidu van de keileem bestaat voor 75 % uit een eigenaardige sterk verweerde roestige zandsteen en sponsnaalden dat toegeschreven moet worden aan veel opgenomen Hauterivemateriaal (Losserse zandsteen).

De bruine kleischalie is vol met zeer fijn schelpgruis, ook komen wel onbeschadigde zeer kleine schelpjes voor een enkele sponsnaald en zeeëgelstekel. De fijnste fractie onderscheidt zich door het voorkomen van scherpkantige kwartskorrels en veel sponsnaaldfragmenten.

De zwarte kleischalie is een zeer fijnzandige klei met enkele glauconietkorrels, veel schelpresten en enkele sponsnaalden.

De klei bevat ter plaatse kalkspaataders en enkele fosforietknollen.

Bij een micropalaeontologisch onderzoek uitgevoerd door de heer G. Bramer te Gildehaus werd de volgende microfauna aangetroffen:

Frondicularia concinna (KOCH)
Citharina harpa (ROEMER)
Citharine laffittei (MARIE)
Citharina sparsicostata (REUSS)

Citharina discors (KOCH)
Vaginulina flexa (ZEDLER)
Tristix acutangula (REUSS)
Triplasia emslandensis emslandensis (BARTENSTEIN & BRAND)
Haplophragmium aequale (ROEMER)
Protocythere triplicata (TRIEBEL)
Cytherelloidea ovata (WEBER)
Dolocytheridea hilseana (ROEMER)
Lagena hauteriviana hauteriviana (BARTENSTEIN & BRAND)
Epistomina caracolla caracolla (BARTENSTEIN & BRAND)
Marssonella kummi (ZEDLER)
Lagena hauteriviana cylindracea (BARTENSTEIN & BRAND)
Pseudoglandulina humilis (ROEMER)
Lenticulina (Lanularia) crepidularis (ROEMER)
Lenticulina (Marginulinopsis) robusta (REUSS)
Nodosaria sceptrum sceptrum (REUSS)
Dentalina debilis (BERTHELIN)
Lenticulina (Marginulinopsis) gracilissima (REUSS)
Verder komen in de klei nog voor, stukjes kool, kalkspaatkristallen, pyrietkristallen, kleine schelpen en gastropoden, zeeëgelstekels en sponsnaalden van het eenvoudige tetraxone type.
In een volgend artikel zullen aan de hand van een kaartje deze vondsten, die hier en elders in het dorp zijn gedaan, nader besproken worden.

Afb. 1

Vondsten van ammonieten uit de Zweenmanstraat te Losser.
Coll.: Scholten.

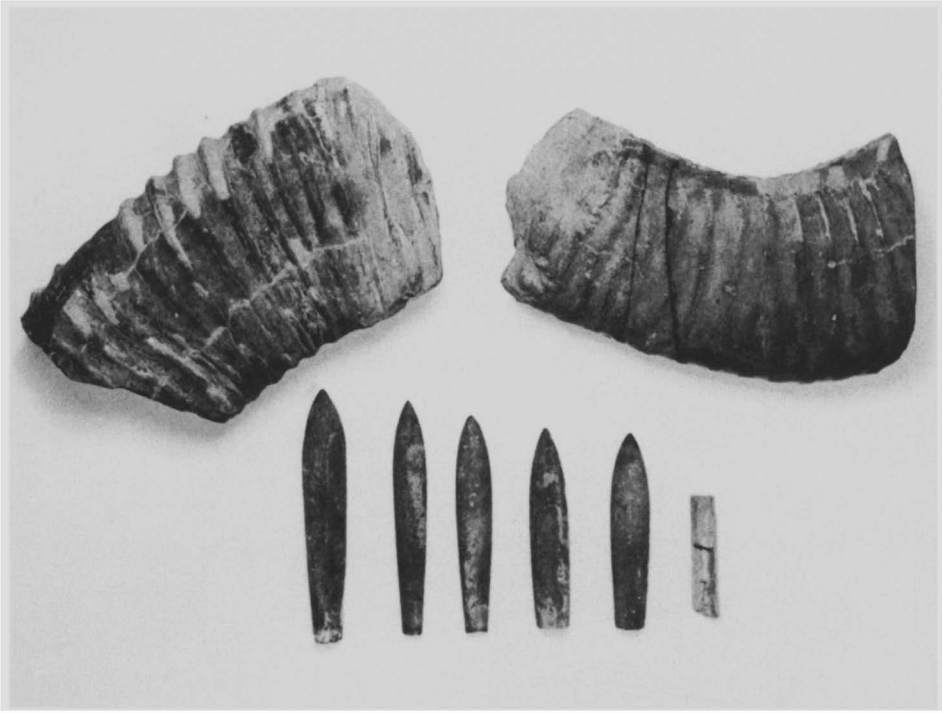

Afb. 2

Vondsten van ammonieten en belemnieten uit Losser.
Coll.: Natuur Museum, Enschede.

Afb. 3

Vondsten van ammonieten uit de Markeweg te Losser.
Coll.: Anderson.

Afb. 4

Kalkspaat- en fosfotietknollen.

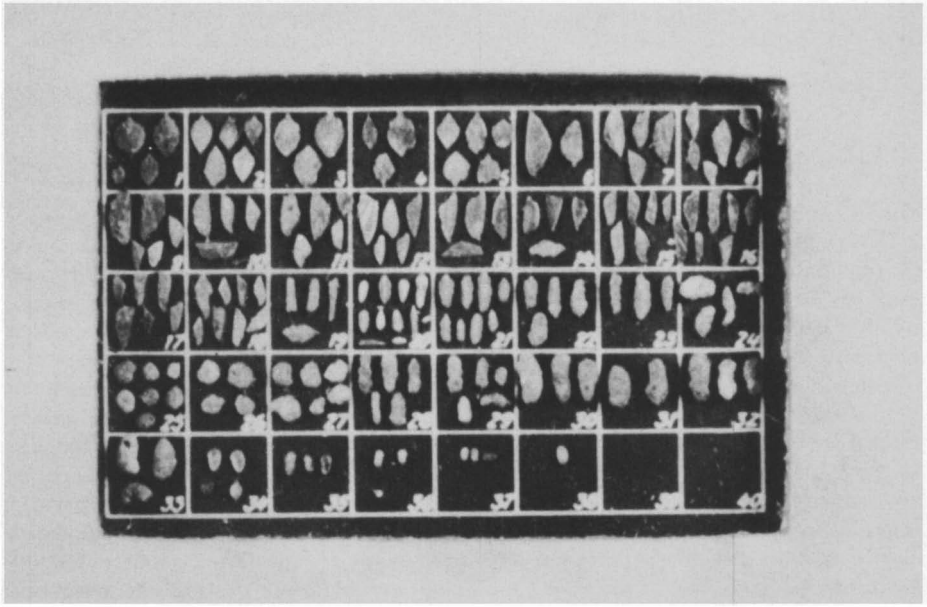

Afb. 5

Microfossielen uit de groeve Markeweg te Losser.

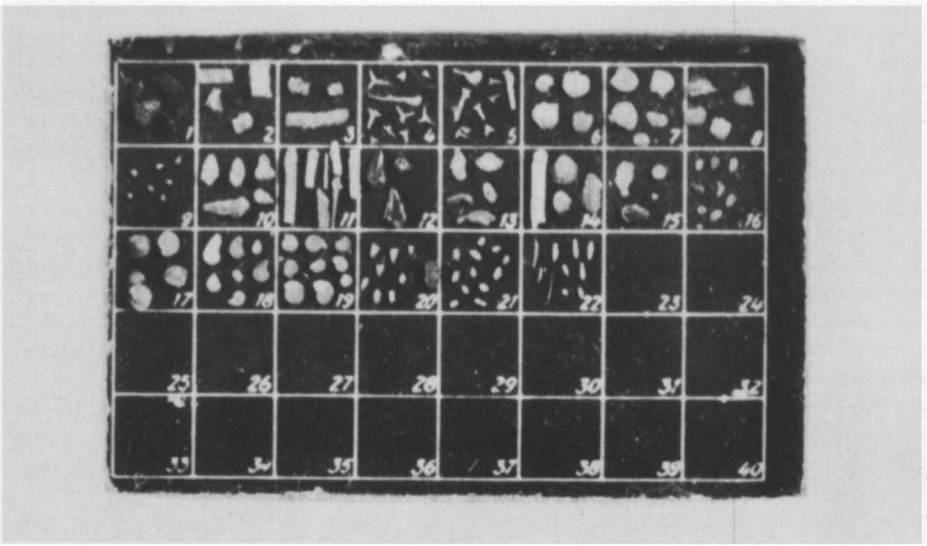

Afb. 6

Micorfossielen uit de groeve Markeweg te Losser.